

ή φήμη, και ή τιμή πλειότερον παρά ή δόξα. (Chamfort).

* * Μή νομίσης ποτέ ότι, επειδή είσαι φίλος, έχεις διά τούτο και την άδειαν να λέγης πράγματα δυσάρεστα πρὸς τοὺς φίλους σου. Ἐξ ἐναντίας, ὅσω στενοτέρα εἶνε ή σχέσις σου με πρόσωπόν τι, τόσω με πλειοτέραν δεξιότητα και εὐγένειαν πρέπει να φέρῃσαι.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Οἱ ὑπηρεταί ἐν Ἄμερικῇ.

Ἔολοι παραπονούμεθα καθ' ἑκάστην κατὰ τῶν ὑπηρετῶν και τῶν ὑπηρετριῶν μας, ἀλλά τί να εἶπουν οἱ δυστυχεῖς Ἄμερικανοὶ παρά τοῖς ὁποίοις ή ὑπηρετικὴ τάξις κατέστη ἀληθὴς μάστιξ! Δὲν εἶνε παράξενον ν' ἀκούσωμεν αἴφνης ὅτι ἐν Ἄμερικῇ, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι διακρίνονται διά τὸ ἐφευρετικὸν τοῦ πνεύματός των, ἐφεύρον μηχανικοὺς ὑπηρετάς ή ὑπηρετριάς ἀτμοκινήτους, διά να σωθῶσιν ἐπὶ τέλους οἱ ἄνθρωποι ἀπὸ τῆς δυναστείας τῶν ζώντων ὑπηρετῶν και τῶν ὑπηρετριῶν, τῶν φορουσῶν σάρκα και ὄστα.

Ἄς κρίνῃ ὁ ἀναγνώστης και ή καλὴ ἀναγνώστρια ἂν λέγωμεν ὑπερβολὰς ἐκ τοῦ ἐπομένου ἀρθροῦ διῶ γνωστοτάτου περιοδικοῦ συγγράμματός, τῆς Βρεττανικῆς Ἐπιθεωρήσεως: «Εἰς Νέαν Ὑόρκην, λέγει ή Ἐπιθεωρήσις, μία ὑπηρετρία πληρῶνεται πρὸς 15 ἕως 20 δολλάρια (75—100 νέας δραχμὰς) κατὰ μῆνα. Ἐπιστατεῖ αὕτη εἰς τὰ τῆς οἰκίας ἔχουσα ὑπὸ τὰς διαταγὰς τῆς ὑποῦπηρετριας, ἐξέρχεται ἐπ' ἀδεία ὅταν θέλῃ, δέχεται τοὺς φίλους και γνωρίμους της και τοὺς φιλεῖ ἀναλώμασι τοῦ οἰκοδεσπότου, οὐδέποτε καθαρίζει ὑποδήματα, διότι θεωρεῖ τὸ ἔργον τοῦτο πολὺ ταπεινωτικόν, καθαρίζει δὲ μόνον τὰ ἰδικὰ της, δὲν ἀπαντᾷ ὁσάκις τὴν φωνάζουν, δὲν ἀνοίγει τὴν θύραν ὁσάκις κτυποῦν, τέλος πάντων ζῇ εἰς τὴν ξένην οἰκίαν ἀπαράλλακτα ὡς ἂν ἔζη εἰς τὴν ἰδικήν της, με μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι ὅλα τὰ ἔξοδά της εἶνε εἰς βάρους τοῦ κυρίου, ὅστις τὴν πληρώνει.»

Εὐκόλως τώρα ἐννοεῖ τις διατὶ οἱ Ἄμερικανοὶ προτιμῶσι να κατοικῶσι, και ὅταν ἀκόμη ἔχουν οἰκογένειαν, εἰς τὰ ξενοδοχεῖα.

«Ἄμα ἔφθασα εἰς Νέαν Ὑόρκην, ἐξακολουθεῖ ὁ ἀρθρογράφος, παρετήρησα με μεγάλην μου ἐκπληξιν ὅτι ὁ φίλος μου Ν. . ., ἄνθρωπος πλούσιος και κατέχων διακεκριμένην πολιτικὴν θέσιν, κατῴκει μετὰ τῆς οἰκογενείας του εἰς τὸ ξενοδοχεῖον.

—Εἶχα και ἐγὼ οἰκίαν ἄλλοτε, μοι εἶπε μειδιῶν, βλέπων τὴν ἐκπληξιν μου, ἀλλὰ ἀπὸ δύο ἐτῶν ἀπεφάσισα ν' ἀλλάξω βίον, διότι ἐβαρύνθην, ἀδελφε, να ἀνάπτω κάθε πρωὶ τὴν φωτιάν, να καθαρίζω τὰ ὑποδήματά μου, να ἀνοίγω τὴν θύραν, να κάμνω τέλος ὅ, τι οἱ πολυάριθμοὶ ὑπηρεταί, τοὺς ὁποίους ἀδρῶς ἐπλήρωνον, δὲν ἐπέι-

θοντο να κάμνωσι. Εἶχον προσκαλέσει μίαν ἡμέραν μερικοὺς φίλους εἰς γεῦμα, ἐπανελθὼν δὲ εἰς τὴν οἰκίαν μου τὴν προσδιωρισμένην ὥραν διά να τοὺς ὑποδεχθῶ, εὔρον τὴν σύζυγόν μου μόνην, με τὰ τέκνα μου· οἱ ὑπηρεταί μας εἶχον ὅλοι λειποτακτῆσαι προφασιζόμενοι ὅτι εἶχε προσβληθῇ ή φιλοτιμία των, δὲν ἤξεύρω διά τίνος λέξεως, τὴν ὁποίαν τοὺς εἶχουμεν εἶπει. Ἐσκέφθην τότε ὅτι καιρὸς ἦτο να λειποτακτῆσωμεν και ἡμεῖς, τοιοῦτοτρόπως δὲ, φίλε μου, ἀποκατεστάθην ἐδῶ εἰς τὸ ξενοδοχεῖον, και ὅταν συλλογίζωμεθα τί μὰς ἔκαμνον οἱ ὑπηρεταί μας να ὑποφέρωμεν, δὲν μετανοοῦμεν διά τὴν ἀπόφασίν μας.»

Ἡ διαγωγὴ αὕτη τῶν ὑπηρετῶν ἐν ταῖς ἠνωμέναις Πολιτεῖαις ἐξηγεῖ ἀκόμη ἰδιαιτέρα τινὰ τοῦ ἐκεῖ κοινωνικοῦ βίου. Εἰς τὴν Νέαν Ὑόρκην οὐδέποτε δίδουν οἱ ἄνθρωποι γεύματα· αἱ συναθροῖσεις ἐκεῖ εἶνε ὅλας πνευματικαί, χωρὶς φαγητὸν και ποτόν. Εὐτυχεῖς δὲ πρέπει να λογίζωνται οἱ προσκαλοῦντες ὅταν δὲν ἀναγκάζονται και να ἀνοίγωσι μόνον των τὴν θύραν ὅταν κτυπῶσιν οἱ προσκεκλημένοι, οἱ ὁποῖοι και διά τοῦτο συμβαίνει πολλάκις ἐπὶ ἡμίσειαν ὥραν και πλέον να περιμένωσιν οἱ δυστυχεῖς!

Εἰς τὸ ξενοδοχεῖον ἀποφεύγει τις ὅλας αὐτὰς τὰς ἐνοχλήσεις. Ἐκεῖ ἕκαστος ὑπηρετῆς ἔχει τὴν εἰδικότητά του. Εἶνε λ. χ. εἰς ὑπηρετῆς ὠρισμένος διά να καθαρίζῃ τὰ ὑποδήματα, και ὡς ἐκ τούτου τὰ καθαρίζει εἰς ὅλους τοὺς κατοικοῦντας ἐν τῷ ξενοδοχείῳ· δὲν θεωρεῖ λοιπὸν πλέον τὸ ἔργον ὡς ταπεινωτικόν, διότι δὲν ὑπηρετεῖ ἓνα κύριον· αὐτοῦ ἐγκτεται ὅλον τὸ ζήτημα. Ἐχει πολλὴν ματαιότητα ή ὑπηρετικὴ τάξις ἐν τῇ Ἄμερικῇ, διά τοῦτο και δὲν θέλουν να ὀνομάζωνται ὑπηρεταί οἱ ὑπηρεταί, ἀλλὰ οἱ μὲν ἄνδρες βοηθοὶ ή σύντροφοι, αἱ δὲ γυναῖκες κυράδες. Ὄθεν βλέπομεν πολλάκις ἐν ταῖς ἀμερικανικαῖς ἐφημερίσιν, εἰς τὴν σελίδα τῶν γνωστοποιήσεων, ὅτι χρωματισμένη τις κυρὰ (μαύρη δηλαδὴ) προτείνει ἐαυτὴν εἴτε ὡς πλύστραν, εἴτε ὡς θαλαμηπόλον, εἴτε ὡς μαγειρίσσαν. Τόσον δὲ πολὺ ἐπενεργεῖ ἐπὶ τοῦ πράγματος ή ἀξίωσις τοῦ τίτλου, ὥστε ή ὑπηρεσία τῶν βοηθῶν και τῶν κυράδων κατήντησεν ἀληθῶς ἀφόρητος, ἀφοῦ μάλιστα ή ἐνδυμασία, οἱ τρόποι και ἐν γένει τὸ ἐξωτερικὸν τῶν ὑπηρετῶν συμφωνοῦσι πρὸς τὰς ἀξιώσεις των, και τινες μάλιστα ἔχουσιν ὅλα τὰ ἐνδεικτικὰ ἀρίστης ἀγωγῆς. Αἱ ὑπηρετρίαί ἰδίως οὐδῶλος σχεδὸν διαφέρουσι τῶν κυριῶν των κατὰ τὴν ἐνδυμασίαν και τὴν λευκότητα τῶν χειρῶν. Εἰς τινὰς οἰκίας ἐμπορεῖ τις να εὔρῃ ὑπηρετὴν ἠξεύροντα λατινικὰ και ὑπηρετρίαν κρούουσαν τὸ κλειδοκύμβαλον, ἀναφέρονται δὲ και θαλαμηπόλοι, αἵτινες κατέλειψαν τὴν προτέραν ὑπηρεσίαν των διά να συστήσωσι Παρβαναγωγεῖον! Τοῦτο δὲ προέρχεται ἐκ

τοῦ ὅτι ἡ ἐκπαίδευσίς εἶνε ἐν Ἀμερικῇ εἰς πάντας, πλουσίους ἢ πένητας, προσιτῆ οὐδὲν λοιπὸν θαῦμα ἂν εὐρίσκωνται τινες καὶ ἐκ τῆς τελευταίας τάξεως ἔχοντες ἰκανὴν εὐφυΐαν, ὥστε νὰ ἐπωφεληθῶσι τὰ μαθήματα, ἅτινα τὸσον εὐκόλως ἠδυνήθησαν νὰ διδαχθῶσι. Κατὰ λογικὴν δὲ ἀκολουθίαν οἱ Ἀμερικανοὶ οἱ ἐκ τῆς ἐσχάτης κοινωνικῆς τάξεως καὶ αὐτοὶ πολὺ ὑποφέρουσι ἀναγκασμένοι νὰ γείνωσιν ὑπηρεταί, καὶ τοὺς κυρίους τῶν ἀνηλεῶς βασιανίζουσι. Ἐσχάτως μάλιστα αἱ ἀμερικανικαὶ οἰκογένειαι ἤρχισαν νὰ φέρωσιν ὑπηρετάς καὶ μάλιστα ὑπηρετριάς ἐκ τῆς Γερμανίας, ἐκ τῆς Ἑλβετίας, ἐκ τῆς Σκωτίας καὶ ἀλλαχόθεν. Δυστυχῶς ὅμως ὅπως εἰς πάντα τὰ πράγματα οὕτω καὶ εἰς τοῦτο, τὸ κακὸν παράδειγμα τάχιστα μετεδόθη καὶ οἱ εὐρωπαῖοι ὑπηρεταὶ κατέστησαν ἐκεῖ ὅποιοι καὶ οἱ ἀμερικανοί. Μένουσιν οἱ μαῦροι, οἵτινες εἶνε πρόθυμοι, προσηγεῖς, φέρονται μετὰ πολλοῦ σεβασμοῦ, εἶνε δὲ καὶ ταχυμαθεῖς. Τοὺς τοιοῦτους ὅμως προσλαμβάνουσι πρὸ πάντων τὰ ξενοδοχεῖα, ἐπιβάλλουσι δὲ εἰς τὰ δυστυχεῖα ταῦτα ὄντα οἱ ἐν αὐτοῖς λευκοὶ ὑπηρεταὶ τὰ δυσχερέστατα καὶ ταπεινωτικώτατα τῶν ἔργων. Οὕτω νοοῦσι τὴν ἰσότητά οἱ ὑπερήφανοι λευκοὶ ὑπηρεταί.

Περὶ τῶν ἵππων τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας.

Ἐκ τινος ἀγγλικῆς ἐφημερίδος ἀποσπῶμεν τὸ ἐξῆς ἄρθρον περὶ τῆς διαίτης, εἰς ἣν ὑπεβλήθησαν οἱ ἵπποι τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως αὐτῶν εἰς τὰς Ἰνδίας.

Γενομένων τῶν προπαρασκευῶν πρὸς ἀναχώρησιν τοῦ πρίγκηπος τῆς Οὐαλλίας καὶ μεταβάσιν αὐτοῦ εἰς τὰς Ἰνδίας, ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν, ὅτι οἱ ἵπποι, οὓς ἤθελε μετ' αὐτοῦ λάβει, ἠδύνατο νὰ καταδειχθῶσι πολὺ ἐπικίνδυνοι πρὸς ἵππευσιν, ἅμα ἤθελον συναντήσῃ ἐλέφαντας, καμήλους, ἢ ἄλλα ζῶα, τῶν ὁποίων ἢ παράδοξος μορφή ἤθελε πιθανῶς καταπλήξῃ αὐτούς. Καὶ ἀληθῶς, τὰ κολοσσιαῖα ἀναστήματα, ἢ βαρεῖα ὄσμη τῶν ζῶων ἐκείνων, ὁ θόρυβος τὸν ὁποῖον προξενούσιν ἤθελον ἀρκέσει, ὅπως ἐκπλήξωσι τὸν ἡμερώτατον τῶν ἵππων. Ἀπεφασίσθη λοιπὸν, ἵνα οἱ τρεῖς ἐξαιρετοὶ ἵπποι, οἱ ἐκλεχθέντες ἐκ τῶν σταύλων τοῦ πρίγκηπος, ὠδηγηθῶσιν εἰς τὸν ζωολογικὸν κῆπον τοῦ Λονδίνου, ἐκεῖ δὲ μετὰ πολλῶν προφυλάξεων καὶ ἡπίου τρόπου συνειθίσωσιν εἰς τὴν θέαν τῶν ζῶων, ἅτινα μετ' οὐ πολὺ ἐμελλον νὰ συναντήσωσιν ἐν ταῖς Ἰνδίαις. Τὸ δὲ μέτρον τοῦτο ἐπέτυχε θαυμασίως καὶ ἀπεδείχθη, ὅτι ἵπποι θυμοειδῆς καὶ πλήρεις νοημοσύνης διὰ διαίτης ἀρμόδιας συνειθίζουσι ἐντελῶς εἰς τὴν θέαν τῶν φοβερωτάτων ζῶων.

Τὴν πρωΐαν, πρὶν ἢ ὁ λαὸς εἰσέλθῃ εἰς τὸν κῆπον, ἐγένοντο αἱ δοκιμασίαι. Εἶχεν ἀποφασισθῆ ἕκαστος τῶν ἵππων νὰ ἱππεύηται ὑπὸ ἵπποκόμου πεπειραμένου ἢ ἵπποδαμαστοῦ, καὶ οἱ τρεῖς ἵπ-

ποι τοιοῦτοτρόπως ὠδηγούμενοι, ἔφθασαν κατὰ τὸν προσδιορισθέντα χρόνον· ἀντὶ δὲ νὰ εἰσέλθωσιν αὐθωρεὶ εἰς τὸν κῆπον, ὠδηγήθησαν πρὸς τὰς κιγκλίδας τοῦ θηριοτροφείου, ὁπόθεν διέκρινον κάλλιστα τὸν πελώριον ἄρρενα ἐλέφαντα τῆς Ἀφρικῆς, περιφερόμενον ἐν τῇ περιφράκτῳ αὐλῇ.

Εὐρισκόμενοι οἱ ἵπποι ἔξωθεν τοῦ δρυφράκτου, ἠσθάνοντο ἑαυτοὺς ἐν ἀσφαλείᾳ, καθόσον ἔβλεπον τὴν ὁδὸν ἐλευθέραν ὅπως φύγωσιν ἐν ἀνάγκῃ. Ἄμα δὲ συνῆλθον ἐκ τῆς πρώτης ἐκπλήξεως, ὠδηγήθησαν ἐν τῷ κῆπῳ πλησιέστατα, ἵνα ἰδῶσι τὸν ἐλέφαντα μεθ' ὅλης τῆς δυνατῆς ἀνέσεως.

Καὶ κατ' ἀρχὰς μὲν ἡ θεὰ τοῦ ζώου ζωηρῶς ἐξέπληξε τοὺς ἵππους, κυρίως μάλιστα ὅταν ὁ ἐλέφας ἠνώρθωσε τὰ μεγάλα αὐτοῦ ὦτα, ὅταν ἠθέλησε νὰ λακτίσῃ αὐτούς, ἐκβαλὼν φωνὴν ὀξεῖαν εἰς σημεῖον ἐφόδου. Πλὴν ἀμέσως οἱ ἵπποι συνῆλθον, ἐνῶ πρότερον εἶχον σχεδὸν ἀφηνιάσει, καὶ μετὰ δύο ἢ τρεῖς ἡμέρας ἐπλησίαζον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε ἠγγίζον τὴν ἄκραν τῆς προβοσκίδος τοῦ ἐλέφαντος. Κατόπιν πάλιν ὠδηγήθησαν πλησίον τοῦ μεγάλου ῥινοκέρωτος τῶν Ἰνδιῶν. Καί τοι δὲ ἐφάνησαν ἡμερώτατοι, τὸ τερατώδες ἐκεῖνο ζῶον ἐξεμάνη ἐπὶ τῇ θεᾷ ἀνθρώπων ἐφίππων, ἐλθόντων τὸσῶ πλησίον τῆς κατοικίας του. Ἐρχισε λοιπὸν νὰ ὠρύηται καὶ ἐφόρησε κατὰ τοῦ δρυφράκτου μετὰ μανίας καταπληκτικῆς, εἶνε δὲ πρόδηλον ὅτι, ἐὰν ἠδύνατο, ἤθελεν ἀναμφιβόλως κακοποιήσῃ τοὺς καινοφανεῖς ἐκείνους ξένους.

Ἄλλὰ καί τοι τὸ θηρίον ἐκεῖνο ἐξεμάνη, ὁ εἰς τῶν ἵππων ἐδείχθη λίαν ἀτάραχος. Ἦτο πολλὰ περιέργον νὰ παρατηρῆ τις τοῦ ὠραίου ἐκείνου ἵππου τὸ προσεκτικὸν καὶ πλήρες νοημοσύνης βλέμμα, μεθ' οὗ ἐξήταζεν οὕτως εἰπεῖν τὸν ἐξηγριωμένον ῥινοκέρων ἀνευ δειλίας ἢ φόβου. Προδήλως δὲ ἡ ἀταραξία τοῦ ἵππου τούτου ἐνεθάρρυνε καὶ τοὺς λοιποὺς δύο.

Ἐπειτα ὠδηγήθησαν οἱ ἵπποι πρὸς τὰς καμήλους, ἐνομίσθη δὲ, ὅτι ἡ θεὰ τῶν καμήλων ἤθελε ταράξῃ αὐτούς μᾶλλον τῆς τοῦ ἐλέφαντος καὶ τοῦ ῥινοκέρωτος. Ὁ παράδοξος αὐτῶν σχηματισμὸς ἐπροξένησε τοῖς ἵπποις ἐκπληξιν ἀπεριγράπτῳ· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ κατωρθώθη νὰ πλησιάσωσι τὰς καμήλους ἐγγύτατα ὅπως συνειθίσωσιν εἰς τὴν βαρεῖαν αὐτῶν ὄσμη, σχεδὸν ἠγγισαν αὐτάς καὶ ἐντελῶς πρὸς ταῦτας συνωκείωθησαν. Ὅπερ δὲ παράδοξον, εἰς τῶν ἵππων ἐφαίνετο ἐπιθυμῶν νὰ ἐπισκερθῇ ἐκ νέου τὰ ζῶα τοῦ κῆπου. Οὐδεμία τέλος δυσκολία ὑπῆρξεν, ὅπως ὠδηγηθῶσιν οἱ ἵπποι πρὸς τοὺς λέοντας καὶ τὰς τίγρεις, καί τοι ἡ θεὰ τῶν ἵππων ἔτρεπεν εἰς φυγὴν τὰ θηρία ἐκεῖνα.

Τοιοῦτρόπως μετ' οὐ πολὺν χρόνον συνεπληρώθη ἐντελῶς ἡ ἀνατροφή τῶν τριῶν ἵππων καὶ ὡς πρὸς τοῦτο.